

Ж.Ә. АБДРАХМАНОВА

ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ
ОККАЗИОНАЛ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕР
ПРАГМАТИКАСЫ

Алматы 2015

Ғылыми басылым

Абдрахманова Жазирә Әсембекқызы

**ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ОҚАУ АКАДЕМИЯСЫ
ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕР ПРАГМАТИКАСЫ**

(Толықтырылып екінші рет басылды)

Шығарушы редакторы *А. Иманғалиева*

Компьютерге беттеген *Г. Шаққозова*

Мұқабә дизайны *А. Қатиева*

ИБ №8239

Басуға 15.04.2015 жылғы қол қойылды. Формат 60x84 1/16.

Көлемі 10,0 б. т. Тапсырыс №1065. Тарауына 50 дана.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.

ӘОЖ 20/81(035.3)

КБЖ 81.2

А 14

Абдрахманова Ж.Ә.

А 14 Қазақ тіліндегі окказионал фразеологизмдер прагматикасы: монография / Ж. Абдрахманова, толық., 2-бас. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 160 б.

ISBN 978-601-04-1176-0

Кітапта окказионал фразеологизмдердің коммуникативтік прагматикалық мәселелері, көркем мәтіндердегі окказионал фразеологизмдер, бұқаралық ақпарат құралдарында окказионал сөз орамдарының қолданылу ерекшеліктері мен ұлттық сипаты көрсетіліп, олардың пайда болу себептері, жасалу жолдары, тілдік нормамен аражігі ажыратылады.

Бұл монография бакалавриаттарға, магистранттар мен оқытушыларға арналған.

**20/81(035.3) ӘОЖ
81.2 КБЖ**

ISBN 978-601-04-1176-0

©Абдрахманова Ж.Ә., 2015

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	3
<i>I тарау. ОККАЗИОНАЛ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ ЗЕРТТЕЛУІНДЕГІ МӘСЕЛЕЛЕР</i>	6
1. Окказионал фразеологизмдердің зерттелуі	6
2. Норма және окказионал фразеологизмдер	12
3. Окказионалды фразеологизмдердің деривациялық ерекшеліктері	18
4. Фразеологиядағы эксплицитті-имплицитті мәселелер.....	23
5. Окказионалды фразеологизмдердің семантикалық құрылым ерекшеліктері	26
<i>II тарау. ОККАЗИОНАЛ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ КОММУНИКАТИВТІК-ПРАГМАТИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ</i>	33
1. Окказионал фразеологизмдердің коммуникативтік прагматикасы	33
2. Окказионал фразеологизмдердің узуал фразеологизмдерден айырмашылығы.....	40
3. Фразеологиялық тұлғалардың окказионалды өзектілену типтері..	46
4. Фразеологиялық тұлғалардың окказионалды сипат алуы сөйлеу жанры мәтіндеріндегі қалыптасу құралы ретінде	48
5. Сөйлеу тілі мәтіндерінің прагмосемантикасындағы фразеологизмдердің окказионалды өзектілену релі	51
<i>III тарау. КӨРКЕМ МӘТІНДЕРДЕГІ ОККАЗИОНАЛ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕР</i>	64
1. Тұрақты тіркестердің нормадан мақсатты және мақсатсыз ауытқу себептері	64

2. Фразеологиялық тұлғалардың контаминациясы арқылы окказионал фразеологизмдер жасау.....	70
3. Фразеологиялық тұлға компоненттерінің инверсиясы	75
4. Фразеологиялық тұлғаның эллипсис тәсілімен жасалған окказионал фразеологизмдер.....	80
5. Фразеологиялық тұлғалардың плеоназм құбылысы арқылы қайта жаңғыруы	83
6. Фразеологиялық тұлғалардың компоненттерінің субституциясы ..	89
7. Окказионал фразеологизмдердің семантикалық категориялары ...	104
8. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы фразеологизмдердің қолданылуы және оның окказионалды сипаты.....	123
Қорытынды.....	139
Окказионал фразеологизмдер сөздігі	142
Әдебиеттер	151